

Tanári segédanyag

CINEMA
CITY

ELÉG EGY SZIKRA,
ÉS MINDEN
LÁNGRA LOBBAN...

MOST VAGY SOHA

MÁRCIUS 14-TŐL A MOZIKBAN

Tizenkét éven
aluliak számára
nem ajánlott

12

Általános iskolásoknak

I. TÖRTÉNET ÉS SZEREPLŐK

1. A film a 19. század első felében játszódik. Mit tudtok erről az időszakról?
2. Milyenek ismertétek meg Petőfi Sándort a versei alapján? Milyen volt ehhez képest a filmbéli karaktere?
3. Petőfi a Pilvax-kávéházban előadja a *Nemzeti dal*. Mit gondoltok erről a szavalatról? Miért lehetett annyira hatásos?
4. Milyenek láttátok a Márciusi ifjak kapcsolatát? Miért civakodnak, viccelődnek annyit egymással?
5. Miért küld embereket Farkasch Petőfiék ellen?
6. Ki volt a kedvenc Márciusi ifjak? Miért?
7. Ki volt Farkasch a filmben? Mit gondoltok róla?
8. Milyen helyzetben hangzik el a *Szabadság, szerelem!* című vers?
9. Milyen volt Szendrey Júlia karaktere? Mit gondoltok az ő és Petőfi kapcsolatáról?
10. Hogyan jutottak át az ifjak az olasz katonákon?
11. Miért fordultak végül Farkasch ellen azok, akiket felbérelt?
12. Hogyan ér véget a nap? Mi mindent sikerült március 15-én elérni a Márciusi ifjaknak?

A hajóhíd

II. ÉRTELMEZÉS

1. A filmben gyakran elhangoznak a francia forradalom jelszavai: szabadság, egyenlőség, testvériség. Mit jelentenek számotokra ezek a szavak, miért fontosak ezek az értékek?
2. A történet során gyakran elhangzik a magyar nyelv ügyének kérdése. Miért lehetett olyan fontos ez?
3. Mit jelenthetett az, hogy mindenki i-vel írja a nevét ettől a naptól?
4. A film elején olvasható: „és ahogy történhetett volna” – miért írják ezt ki a film elején?
5. Mik voltak azok a részek, amiket máshogy ismertek március 15-ével kapcsolatban? Beszéljétek meg!
6. Mit gondoltok, miért ünnepeljük napjainkban március 15-ét? Miért volt olyan nagy jelentőségű ez a nap?

III. KITEKINTÉS

1. „Fényesebb a láncnál a kard, / Jobban ékesíti a kart, / És mi mégis láncot hordtunk! / Ide veled, régi kardunk!” – hangzik el Petőfi Sándor *Nemzeti dal* című versében. Értelmezzétek az idézetet! Mit szimbolizál a lánc és a kard párhuzama? Milyen költői eszközöket használ itt Petőfi?
2. „Szabadság, szerelem! / E kettő kell nekem. / Szerelmemért föláldozom / Az életet, / Szabadságért föláldozom / Szerelmemet.” – Petőfi Sándor, *Szabadság, szerelem!* című verse. Szerintetek miről szól a vers? Miért pont ezt a két szót, vágyat emeli ki a költő?
3. „A mennydörgés azt mondja: le térdeidre, ember, az Isten beszél. A nép szava is megdördült és mondá: föl térdeidről, rabszolga, a nép beszél! Tartsátok tiszteletben e napot, melyen a nép szava először megszólalt. Március 15-ike az, írjátok föl szíveitekbe és el ne felejtsetek.” – írja Jókai Mór az *Életképek* című folyóirat hasábjain. Miről szól ez az idézet? Miért lehet fontos Jókai szerint március 15-e?

Középiskolásoknak

I. TÖRTÉNET ÉS SZEREPLŐK

1. A film cselekménye a 19. századi Magyarország első felében játszódik. Mi jellemezte ezt az időszakot?
2. A szereplők megfogalmazzák, hogy nem érdemes várni Kossuthra. Miért?
3. Petőfi Sándor elszavalta a Nemzeti dalt a Pilvax kávéházban. Mit gondoltok, miért volt olyan hatásos ez a szavalat? Hogyan erősített rá a szöveg tartalmára az előadás módja?
4. Miért küld embereket Farkasch Petőfiék ellen?
5. Miért tudják végül mégis kinyomtatni a Márciusi ifjak a 12 pontot és a Nemzeti dalt?
6. Milyen helyzetben hangzik el a *Szabadság, szerelem!* című vers szövege?
7. Hogyan jutottak át az ifjak az olasz katonákon? Mivel győzték meg őket?
8. Hogyan próbál Farkasch megszabadulni Petőfitől? Milyen jellegzetes filmes klisére épít ez a jelenet?
9. Ki volt az, aki megmentette Júliát Farkaschtól? Miért volt ez egy fontos fordulat a filmben?
10. Milyen eredménnyel zárult március 15? A film ezt hogyan mutatta be?

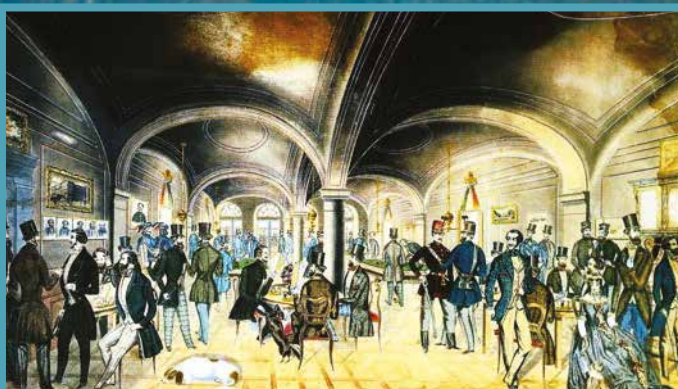
II. ÉRTELMEZÉS

KOR

1. A francia forradalom jelszavai – szabadság, egyenlőség, testvériség – több alkalommal is megfogalmazódnak a filmben. Értelmezzétek ezeket a kifejezéseket!
2. Milyen társadalmi problémákat, nehézségeket okoz(hat)ott a magyar-osztrák együttélés?
3. A filmben több alkalommal is fontos motívumként tűnik fel a kokárda, a trikolor. Mi a jelentősége a nemzeti színű kítűzőnek, és honnan ered a használata?
4. Miért volt kiemelten fontos kérdés a magyar nyelv ügye?
5. Miért akarták kiszabadítani az ifjak Táncsics Mihályt? Ki volt ő?
6. Miért szimbolikus, hogy gyermekek adják elő a *Nemzeti dalt* a film végén?

KARAKTEREK ÉS VISZONYAIK

1. Petőfi Sándor a 19. század első felének egyik legjelentősebb irodalmi és történelmi alakja; összegezzétek a jelentőségét!
„Egyik kezemben a fegyverem, / A másikat sem hevertetem, / Jobbkezemben tartom kardomat, / Balkezembe veszek poharat. // Aki mostan nem tart énvelem, / Verje meg azt az én istenem, / Vigyék el a körmös anyalok... / A hazáért iszom, igyatok!” – részlet Petőfi Sándor *Bordal* című verséből.
2. Petőfi Sándor forradalmi látomásköltészetének darabjai a legismertebb magyar politikai témájú szövegek közé tartoznak. Milyenek képzelitek Petőfi személyiségét a versei alapján?
3. A filmben megismert Petőfi-karakter mennyiben igazodik az előzetes elvárásaitokhoz?
„Szabadság, szerelem! / E kettő kell nekem. / Szerelmemért fölládozom / Az életet, / Szabadságért fölládozom / Szerelmemet.” – Petőfi Sándor *Szabadság, szerelem!* című verse.

Pilvax Kávéház

- Petőfi a szabadság mellett a szerelmet is igazán fontosnak tartotta. Értelmezzétek a *Szabadság, szerelem!* című versét! Miért volt szimbolikus az a jelenet a filmben, amelyben elhangzott?
- Szendrey Júlia nemcsak Petőfi kedvese, múzsája is volt. Milyennek láttátok az ő karakterét a filmben? Milyenben segítette, nehezítette Petőfi törekvéseit a jelenléte?
- A Márciusi ifjak egyik leghangsúlyosabb alakja a filmben Jókai Mór. Hogyan vélekedtetek róla tanulmányaitok során? Milyen benyomást keltett filmbéli karaktere?
- Vasvári Pálék egy darab lócitromot hajítanak be Jókai ablakán. Milyen lehet a viszonya az ifjaknak egymással? Mit ad hozzá ez a jelenet a karakterükhöz?
- Mit gondoltok Farkasch motivációjáról? Miért akart mindenképp keresztbe tenni a Márciusi ifjaknak?
- Mi lehetett az oka annak, hogy bérencei Farkasch ellen fordultak?
- Mi győzi meg a tábornokot, hogy engedjen az ifjaknak?

A FILM ÉS A VALÓSÁG VISZONYA

- A film már a legelején leszögezi, hogy nem dokumentumfilm kíván lenni „és ahogy történhetett volna” – olvasható a felirat. Miért kell ezt egy filmben kiírni, és miért lehet fontos már a legelején felhívni erre a figyelmet?
- Szendrey Júlia hol volt valójában 1848 márciusában? Mi indokolja, hogy mégis kiemelt szerepet kapott a filmben?
- Milyen viták vannak a Nemzeti Múzeumnál történt szavalat körül?
- Farkasch karaktere, illetve az ő cselekményszála a valóságban nem történt meg. Miért kerülhetett bele a filmbe mégis?
- Milyen egyéb eseményekről tudtok, melyek március 15-én megtörténtek, de a film nem mutatta be és fordítva?
- Mik voltak azok a részek, amelyek a valóságban máshogy történtek meg? Mi lehet az oka annak, hogy a film úgy mutatta be ezeket, ahogy?

A FORRADALOM JELENTŐSÉGE

- „Mit más népek karddal vívtak ki maguknak, azt e nép pusztá kézzel, csupán szent lelkesülésének tüze által, egyetértve, elleneit nem legyőzve, de megtérítve, tette magáévá.” – fogalmaz Jókai Mór az *Életképek* című folyóirat hasábjain. Értelmezzétek az idézetet! Miben egyedülálló a Márciusi ifjak forradalma?
- Mikor Jókai Mórt megkérdezik, dolgozik-e valamin, azt válaszolja: „igen, egy magyar nábobról szól...” – melyik Jókai-műre utal a szereplő? Mit tudtok erről az alkotásról?
- Néhány hölgy egy leányiskola ügyében keresi Rottenbiller Lipótot. Mi volt ez az ügy, és miért volt fontos?
- Az anyanyelv kérdése az egyik legkiemelkedőbb jelentőségű követelés a film során. Hogyan alakult ennek a vágnak az ügye?

Készítette: Balázs Márk

Nemzeti Múzeum és piactér